

PAVEL
SELUKOV

DOKOPATI SE
TARKOV
SKOG
NEKULTURNE PRIČE

Prevela s ruskog
Ana Jakovljević
Radunović

Naslov originala

Павел Селуков

ДОВЫТЬ ТАРКОВСКОГО. НЕИНТЕЛЛИГЕНТНЫЕ РАССКАЗЫ

Copyright © 2020 text by Селуков Павел

This edition is published by arrangement with AST
Publishers Ltd.

Translation copyright © za srpsko izdanje 2026, LAGUNA

Edicija Outsajderi

S2: E2

Juliji...

SADRŽAJ

ZATO ŠTO SMO TINEJDŽERI	11
Bombone	13
Tristana i Lancelot	20
Devojčica + dečak + Đovani	23
Tupan i devojka.	26
Viktorov stan	29
Čaletova koliba	34
Bela vrata	37
Težak put do debelih žena.	46
Bez nadzora	53
Zato što smo tinejdžeri.	61
Moj lavić.	66
Reze	71
IZMEĐU UŽASA I KOŠMARA NA BENEDIKTOVOM OSTRVU.	75
Inspektorka	77

Posle diskoteke	81
Čizkejk.	84
Između užasa i košmara na Benediktovom ostrvu . . .	89
Devojka koja je čitala časopis <i>Znamja</i>	108
Naši snovi	115
Čistač Vadim Jablukajte	122
Njegov sin	130
Nežni dečko.	135
Žena	142
I srce je prestalo da kuca.	147
Školice	156
Zavesa i oko nje.	161
Zentara	168
2005. godina. Kultajevska dešavanja	175
Ništak	179
Potkovicica	187
Rečnik i jorgovan.	193
Dokopati se Tarkovskog.	196
„Smrt supermatizma“	199
Medalje	203
Spasitelj Ljoha.	209
Kutija aseptolina	217
Kutija sa mačićima	221
Šta treba da radi da ništa ne bi radio	226
Starac i deca.	230
Zmaj se probudio.	234
Pronaći ženu	241

Kentaur i grudi Svetlane Arkadjevne.	247
Milijardu godina pre borisoglebovske govedine u konzervi	258
Samotnjak.	262
Zimski ples smrti	270
Umalo se nisam zaljubio.	277
<i>Izjave zahvalnosti.</i>	<i>291</i>
<i>Razgovor s autorom</i>	<i>293</i>
<i>O autoru.</i>	<i>299</i>

Umalo se nisam zaljubio

Fred Aster i Džejms Din. Ostali su podrig bogova. Fred je ples. Džejms je smrt. Barišnjikov je Freda nazivao genijem. Barišnjikov se pomalo razumeo u genije: družio se s Brodskim. Brando je Džejmsa nazivao genijem. Brando se pomalo razumeo u genije: gledao se u ogledalu. Fred je plesao neverovatno. Prvi put sam ga gledao 1995. Video-rekorder *Akai*. Šuštava kaseta. Peti avgust. Dva dana pre mog rođendana. Sećam se, mama je pitala: šta bi hteo, sine? A ja sam rekao: želim da plešem kao Fred Aster. Mama se iznenadila. Ponovo je pitala: šta? U tom trenutku sam shvatio da je ona domaćica, a ja, očigledno, nisam. Klice otuđenja. Zmajevi zubi. Kolhida. Različita sposobnost percepcije lepog razdvaja podjednako kao istina i greh.

Džejmsa sam gledao 1998. godine. Da su stihovi Artura Remboa mogli da dobiju telo, postali bi Džejms. Samo tri velike uloge. Ali u svakoj, ponavljam – u svakoj, iza njega je stajala smrt. Tačnije, stajala je pred njim, jer sam Džejmsa gledao kroz nju. Čak i sa dvanaest godina video sam da je previše dobar da bi bio istinit. Kasnije ću shvatiti da je

bio previše dobar za ovaj svet. Izgleda da je njegov ubica Donald Ternapsid mislio isto tako. Bilo kako bilo, ljubav prema Fredu i Džejsu me je dugo držala. Prvi je rođen za život, drugi za smrt. Fred je plesao život, kao što ga je Puškin slikao stihovima. Džejs je nosio smrt u sebi, ponekad joj dopuštajući da ovlada njegovim crtama. Fred me je nagradio naklonošću prema elegantnim odelima, skupim kaputima i sjajnim cipelama. Džejs je obuzdao moj temperament, navikao me na kožne jakne, američke farmerke i podignute kragne. Ukoliko bi me ubili u mom stanu pa bi detektivi preturali po ormaru, izbor odeće bi ih zbunio.

Sa dvadeset godina kupio sam motocikl. Do tridesete sam promenio šest motocikala i njihova brzina je samo rasla. Živeo sam usamljениčki. Moj otac je bio vlasnik velike revizorske firme. On i mama su blagovremeno poginuli u saobraćajnoj nesreći kad sam imao devetnaest godina. Od detinjstva sam zavideo deci iz doma, jer me je pritiskala potreba da ispunjavam roditeljska očekivanja. Kad su poginuli, gotovo istovremeno sam osetio užas i olakšanje. Lepršali su u meni kao dve kockice za igru ispod čaše krivice. Kad bi lepršanje postalo nepodnošljivo, seo bih na motocikl i vozio kud me oči vode. Ovu naviku sam imao i deset godina kasnije.

Bio je avgust. Raskinuo sam sa još jednom devojkom. Nisam bio ženskaroš u uobičajenom smislu te reči. Nisu me zanimala tela, zanimali su me karakteri. Sakupljao sam ih kao što neki kreten sakuplja leptire ili markice. Neću reći da sam tražio veliku ženu. Ja još nisam bio siguran ni u sopstvene dimenzije. Pre bih rekao da sam želeo devojkę s kojom bih mogao da se kidam na komade. Devojkę koju ne bih mogao da potčinim. Ako oštrim pogledom preletiš kroz moj život, on je veoma jednostavan. Veliko nasledstvo,

klasičan univerzitet, kursevi engleskog, lagana predavanja, par veza sa studentkinjama završnih godina, trosoban stan opremljen *Ikeinim* nameštajem, japanski motor, gramofon, vino, cigarete.

Usamljenost, da. Moguće da sam se zbog toga zainteresovao za književnost. Čak sam sebi izmislio lik klinca iz predgrađa, iz čije perspektive sam napisao većinu svojih priča. Stvar je u tome što bez poteškoća iščitavam... kako bih to rekao... jezičku fakturu, ili tako nešto? Većina čitalaca misli da su moje priče istinite. Štaviše, misle da sam i ja iskren. Donekle me to zabavlja, ali donekle. Književnost mi je dosadila isto onoliko koliko mi je dosadilo sve ostalo. Ne umem da se družim. U Rusiji je uobičajeno da se ljudi druže. Smeta mi osećaj superiornosti. Svi smo, manje ili više, odrasli u hrišćanskoj tradiciji, gde je osećaj superiornosti nad drugima nešto sramotno. Radišćev je zbog toga, uzgred budi rečeno, napisao *Putovanje iz Peterburga u Moskvu*. Njegov osećaj superiornosti nad zatucanim seljacima bio je toliki da nije mogao da se oslobodi krivice bez te knjige.

Kada se činjenice sudare sa mitovima, uvek ispadne neki nesporazum. Evo stojim ja: obrazovan, sportski građen, bogat i pametan. Evo stoji on: zapušten, siromašan, nepismen i tup. Ne želim da zalazim u kontekst. Ne želim da objašnjavam sve i svakoga kao što je Dostojevski voleo da radi. Evo mene, evo njega. Šta bi trebalo da osećam prema njemu? Poštovanje? Jednakost? Bratsku harmoniju? Etika i tradicija tome uče. Ali ružna istina života je takva da ne osećam ništa sem superiornosti. Družiti se može samo s jednakima. Drugima možeš jedino da daješ milostinju. Ili da im se ulizuješ. Ja ne želim ni da dajem ni da se ulizujem. Čini mi se da sa ovim „ne želim“ počinje iole uređeno društvo, ali nemojmo navoditi vodu na vodenicu nićeanaca.

Kao što sam već rekao, raskinuo sam sa devojkom. Uvek raskinem sa ženom ako počne razgovor o deci. Ovde se slažem sa Berđajevom, koji je rađanje dece nazvao „lošom množinom“. Jednostavnost čina samo potvrđuje njegovu misao. Stavio sam slušalice, pustio U2, sišao do ulaza, seo na motor i krenuo kuda me oči vode. Nedelja i sezona odmora raščistile su auto-put. Tako je ispalo, ali ubrzo sam shvatio da idem u Čerdinj. Ako je u Čerdinj, onda u Čerdinj. Iako se u malim gradovima najbolje primećuje degeneracija. Tokom 20. veka izgubili smo dve trećine stanovništva. Poznato je da narod koji izgubi dve trećine stanovništva ne opstaje. Ne umire odmah, ali vene, degradira, pretvara se u sopstvenu senku. Budale misle da je stvar u Putinu ili u SAD. Voleo bih i ja da verujem u takve teorije. Stvar je mnogo jednostavnija i nemilosrdnija. Degeneracija. Proces je pokrenut. Tačka.

U Čerdinj sam stigao brzo – za tri i po sata. Stigao bih brže da nisam pio kafu na pumpi. Na nekim pumpama nude prave kroasane bez punjenja. Prilično često sam u Francuskoj da mogu da procenim. To je s jedne strane. S druge strane, ne idem tamo toliko često, jer je se stalno prisećam. Naravno, crnci i Arapi su znatno pokvarili izgled Pariza, ali moguće da je to nužno zlo, poput zvučnog šamara histeričnoj ženi. Ili će se sabrati, ili će... otići u nepovrat. I nije važno da li je put od tolerancije ili od refleksije. U svakom slučaju, to je put bez povratka.

U Čerdinju, ako zanemarimo komarce, paukove i prašnavu istoriju, ima lepih prizora. Stao sam na uzvišici blizu ulaza u grad, skinuo kacigu i zagledao se u pejzaž. Čak sam isključio muziku, jer mi je Bono iznenada delovao neprikladno. Tada se na putu pojavila devojka od oko dvadeset pet godina. Neću reći da je lepa, ali zdrava i stasita. Široke farmerke i očigledno tuđa trenerka dugih rukava nisu mogle

da sakriju njene obline. Na laktu joj je visila korpa. Ispod izbledeleg kačketa sa natpisom *Los Angeles Lakers* virili su pramenovi smeđe kose. Devojka je odlučno krenula ka meni. Video sam kako dan dobija svoju priču. Volim priče. U njihovom neobaveznom dahu oseća se neka sloboda.

– Dobar dan.

– Dobar dan.

– Pomozite mi. Moj brat je probio nogu ekserom, ne može da hoda. On je tamo...

Devojka je pokazala rukom u pravcu odakle je došla.

– Na ivici šume. Hoćete li pomoći?

– Naravno.

Moj motor je stajao pored puta, ali sam ga pomerio do ograde i zaključao sajlom. Zatim sam sakrio kacigu iza motora i pošao za devojkom.

– Pređimo na „ti“.

– Hajde.

– Kako se zoveš?

– Aljona.

– Ignat.

– Kul.

– Kako to misliš?

– Retko ime.

– Pa, onda si i ti kul.

– Znam.

I prijatno se nasmejala. Za mene je prijatan smeh dubok i promukao, a ne piskav i histeričan.

Prvo smo išli kroz visoku travu, u kojoj su se oglašavale raznorazne živuljke. Zatim kroz usku prosečenu stazu i izbili na ivicu šume. Brat je bio znatno mlađi od sestre: imao je petnaestak godina. Nisam mu zagledao nogu. Mogao sam da pogledam Rotkovu sliku i kažem nešto smisljeno o

njoj, ali o nozi – ništa. Neka se doktor divi. Čim smo prišli, Aljona reče:

– Dima, ovo je Ignat. Ima super motor. On će te odvesti u bolnicu.

– Stvarno?

Dima se malo stideo. Nasmešio sam se.

– Stvarno. Brzo ćemo stići.

– Ma ne to. Stvarno imaš dobar motor?

– Nije loš. Ima i boljih. Hajde.

Dima nije mogao da zgazi na levu nogu. Skakao je na desnoj, a Aljona i ja smo ga pridržavali sa obe strane. Ako smo do Dime došli za desetak minuta, nazad smo skakali pola sata. Namestio sam Dimu na motor i okrenuo se Aljoni. Okrenuo sam se ka njoj najviše zbog rupica na obrazima, ali ona to nije morala da zna.

– Odvešću Dimu u bolnicu i vratiću se po tebe. Budi ovde.

– Znaš li gde je bolnica?

– Znam. Prošao sam pored nje prošli put.

– To je više ambulanta.

– Ambulanta bi trebalo da bude dovoljna.

– Ne dolazi po mene, doći ću peške.

– Ne budali.

– Ja sam udata.

– To je prolazno.

Aljona se trгла. Ispravio sam se.

– Ne mislim na taj način. Hteo sam da kažem da to nije važno. Potrebna si bratu u bolnici. Tako je brže.

– Dobro. Sačekaću te.

– Brzo ću.

Nisam imao drugu kacigu, pa sam svoju dao Dimi. Petnaest minuta kasnije uvukao sam dečaka u ordinaciju.

– Ubo se na nešto.

- Već sam shvatio.
- Ako si shvatio, preduzmi nešto.
- Preduzeću, naravno.
- Idem sad da dovezem njegovu sestru.
- To već kako hoćeš...

Nasmejah se. Zabavan doktor. Alkoholičar, verovatno. Aljona me je sačekala. Pružio sam joj kacigo, ali je nije uzela.

- Šta ti je?
- Hoću da mi vetar liže lice.
- Jesi li ti od onih koji proturaju glavu kroz prozor auta?
- Jesi li ti to mene upravo nazvao psom?
- Delimično. Voliš li pse?
- Moraju da se hrane. Inače volim.
- Svi moraju da se hrane.
- Knjige ne moraju.
- Čitaš knjige?
- Misliš da sam idiot ako živim u Čerdinju?
- Ne, mislim da si vogulska veštica s najlepšim jamicama

na svetu.

- Aljona je isturila bradu.
- Vozi me kod brata.
 - Flert nije prevara, znaš?
 - Kakav idiot, bože moj...
 - Šta?
 - Ništa. Hajde.

Odvezao sam Aljonu do brata i zapalio cigaretu pored bolnice ne silazeći s motora. Setio sam se Džejmsa. Podigao sam kragnu teksas jakne. Opet sam se setio Džejmsa i stavio naočare. Ne znam. Nisam želeo da ostavim utisak na Aljonu kada izađe. Nisam planirao ni da ne ostavim utisak. Aljona se pojavila na izlazu dvadeset minuta kasnije. Izašla je kroz

kapiju. Dvourila se neko vreme. Skrenula je levo. Prošla pet koraka. Okrenula se i prišla mi.

– Šta hoćeš? Pare?

– Jesi li poludela! Bogat sam kao Krez.

– Pa šta onda hoćeš?

– Želim da se razvedeš od muža i pođeš sa mnom.

Aljona se zaprepastila. Po beloj koži počese se širiti crvene mrlje.

– Šta to pričaš?

– To što si čula. To je hemija. Zar ne osećaš? Evo ovde.

Uzeo sam Aljoninu ruku i stavio je sebi na grudi u predelu srca. Nije je povukla.

– Hajde da se provozamo.

– Gde?

– Nigde. Samo da se provozamo. Kako je Dima?

– Isprali su, zašili. Rekli su da odeži dva sata. Hoće da vide ima li temperaturu. Posle ćemo morati da ga kupimo.

– Pokupićemo ga. Vozićemo se dva sata pa ga kupimo. Idemo?

Aljona se nesigurno nasmešila. Pojavile su se jamice. Tako sitni detalji, a kako menjaju sliku. Daju čerđinjskoj prostodušnosti parisku dubinu. Pa, možda sam preterao s Parizom, ali neku dubinu svakako daju.

Aljona se odlučila. Zatresla je glavom i nasmešila se, sada drsko, izazivajući. Devojkama se sviđa kad se sviđaju. Odavno sam to shvatio. Nije nužno da ih stvarno simpatišes, dovoljno je da tako izgleda. Glupost, naravno, ali bar nije dosadno.

Sklonio sam kacigu u prtljažnik i seo za volan. Aljona je sela pozadi i obuhvatila me rukama. Dok smo išli ka bolnici, držala me je za struk, a sad se privila celim telom. Kroz tek-sas jaknu osetio sam njene grudi. Uske šake legle su mi na stomak, pa se odmah popele više. Ipak je motor najerotičnije

prevozno sredstvo. Podigao sam oslonac i startovao motor. Poleteli smo. Ne odmah, ali čim smo izašli na put – poleteli smo. Par puta je Aljona cikhla. Čak joj je i podvriskivanje bilo prijatno, nije paralo uši, već kao da mi je pomagalo da se osetim kul.

– Desno!

– Šta?

– Desno, Ignate. Tamo je lepo. Pokazaću ti!

Poslušao sam je. Ubrzo smo se popeli na strm breg. Levo je odmicao seoski put. Avgust je iskitio breze zvezdama. To jest – požuteo ih je. Pejzaž je izgledao istovremeno živ i inferalan. Kao da je Muza venčala Brojgela i Matisa.

Zakočio sam i okrenuo se Aljoni. Smešila se. Maltene sam video kako jezikom dodirujem njene jamice.

– Na seoski put?

– Da.

– Šta je tamo?

– Videćeš.

– Šta je tamo?

– Nestrpljiv si. Tamo je stara pilana i ogromna breza. I pogled na Čerdinj. Tamo jako lepo miriše.

– Na šta?

– Na drvo, poljsko cveće, nanu.

– Nanu?

– Nanu. Ne znam zašto.

– Sviđa mi se. Hajde.

Usmerio sam motor ka seoskom putu, a zatim po njemu, obilazeći džombe i duboke rupe. Aljona više nije morala da se pripija uz mene jer se brzina smanjila, međutim ona se pripijala jače nego pre. Uzbudivao sam se.

Stara pilana ličila je na Drezden posle bombardovanja. Nadam se samo da Kurt Vonegat neće izaći iza čoška i lupiti

neku banalnost. Smešno je što je on zavelo Dovlatovu. Ja nikada ne bih zavelo čoveku koji je video nepostojeće mačke u mamurnom jednosobnom delirijumu. Fred Aster je druga priča.

Ostavili smo motor pored puta i krenuli ka pilani. Uhvatio sam Aljonu za ruku. Ispalo je prirodno. Prvo sam je uhvatio, pa sam shvatio šta sam uradio. Naši prsti su se isprepletali.

– Ovde je zaista lepo.

– Rekla sam ti.

– Pogledaš pilanu – smrt. Pogledaš šumu – život.

Levo od pilane uzdizala se breza. Bila je moćna, što brezama, koliko znam, nije svojstveno. Ispod zemlje virile su vitice korena. Ličile su na site anakonde, iako bi ih umereniji čovek uporedio sa pitonima.

– Osećaš kako miriše?

– Osećam, Aljona. Hajde negde da legnemo i mirišemo vazduh.

– Hajde. U pilani ima mesta.

Mesto su bila široka vrata položena na trupce. Legli smo. Kroz krošnje drveća probijalo se sunce. Zamirisalo je na mentu. Zatvorio sam oči. Aljona me je uhvatila za ruku. Okrenuo sam se na bok i, ne otvarajući oči, pronašao svojim usnama njene usne.

– Šta radiš?

– Ljubim te.

– Ja sam udata.

– Kakva glupost!

– Ne viči.

– Šta?

– Ne viči. Nije to tako jednostavno.

– Veoma je prosto. Razvešćeš se i preći kod mene.

– Stvarno?

– Stvarno.

Više nismo govorili. Otvorio sam oči i dotakao jamice jezikom. Prvo jednu, pa drugu. Liznuo. Poklopio joj usta svojim. Aljona je zadrhtala. Temperament. Podudarali smo se. Kad se podudara temperament, socijalne i intelektualne razlike izblede i više ne deluju kao dokaz da veza nije moguća. U svakom slučaju, ja sam na sve buduće probleme već sada gledao s nekom umilnom spremnošću da ih proglasim nevažnim. Od jabuke razdora može se napraviti pita, ako se potrudiš. Ne znam koliko smo se ljubili. Nisam ni pomišljao da idem dalje, jer od svoje dvadeset pete ne podnosim taj brzopleti prostakluk. Nije uzalud Mikelandelo izvajao Davida s malim diskretnim polnim organom. Veliki je po njemu ne samo vizuelno ružan već – kao simbol prijapizma – i krajnje vulgaran. Seks na prvom sastanku je ista priča.

Međutim, prva se trgla Aljona.

– Ignate?

– Mmm...

– Dosta je. Moramo da pokupimo Dimu i da ozbiljno porazgovaramo.

– Meni se čini da više nema šta da se priča.

– A meni se čini da ima. Idemo.

– Hajde.

Seli smo na motor i opet sam ponudio kacigu Aljoni. Ona se nasmešila. Vratio sam kacigu u prtljažnik i startovao motor. Izašli smo na auto-put. Skrenuo sam levo i ubrzao. Vrući dlanovi su mi milovali grudi. Sunce je došlo do zenita i peklo. Misli su mi bile daleko. Ne, čak ni misli. Kupao sam se u osećajima. Poljupci, jamice, nana, drhtavi vrh jezika, drhtanje leđa, miris kose, sporost, šuštanje lišća. Iz tog transa me trgla Aljona.

– Ignate, skrenuo si za Perm. Čerdinj je tamo!

Aljona je rukom mahnula iza leđa. A ja sam pomislio – kako sam se božanstveno isključio. Kako ono reče Maradona – božja ruka? Pa da vidimo.

– Ignate, šta radiš?! Skreni za Čerdinjl!

– Ne!

– Kako to – ne?!

– Idemo kod mene!

Morali smo da vičemo, jer je motor intenzivno radio.

– Jesi li poludeo?! Stani!

– Smiri se, draga! Imam odličan trosoban stan! Treba da budemo zajedno, osećaš to, zar ne?!

– Osećam! Ali ipak moram...

– Treba da budeš sa mnom! Ništa ti drugo ne treba!

Aljona je učutala, a zatim je počela da me udara malim pesnicama po leđima. Temperament. Ponekad ljudi imaju sreće na najneočekivanijim mestima. Ispred nas je bio komplikovan deo puta i ja sam se usredsredio na vožnju. Bili smo bez kaciga, što je nekako prirodno podsticalo oprez. Naravno, teško je govoriti o oprezu kad voziš motor, ali da barem gledam na put i ne pričam sa devojkom svakako je u mojoj moći. Prošao sam tri krivine. Aljona se smirila. Udarama me je po leđima, vrištala, a onda se smirila. Čak se nekako opustila. Posle treće krivine sam dodao gas. Brzinomer je pokazivao 120 kad su ruke nestale sa mojih grudi. Okrenuo sam se. Iza mene nije bilo nikoga. Isprva nisam shvatio šta se desilo, a onda mi je sinulo pa sam naglo smanjio brzinu i uspeo nekako da zakočim posle stotinak metara samo na jednoj nozi.

Aljona je skočila u punoj brzini. Okrenuo sam motor i pojurio nazad. Našao sam je tri kilometra dalje. Ležala je na asfaltu. Skrenuo sam na ivicu puta, bacio motor i dotrčao do nje. Lobanja joj se raspukla tik uz uvo. Kosa joj je bila

ulepljena nekom nežnoroze masom. A zašto je ona nežnoroze, kad se zove siva masa, pomislio sam i stao. A onda sam zgrabio Aljonu za noge i odvuкао je u jarak. Grozničavo sam je zatrpao lišćem i granama. Nisam bio ovde! Vodila su me dva osećanja: strah i potreba da odem u toalet. Skočio sam na motor i odjurio u Perm. Dima zna kako se zovem. Neka zna. Nisam jedini Ignat u Permu. Možda je zapamtio registarski broj. Teško. Prišao mi je odnapred, a broj mi je pozadi. Šta još? Ništa. Sutra ću da prodam motor i da smislím neki dobar alibi. Bože, šta mi se ovo dogodilo! I užasno i predivno u isto vreme!

Život i smrt. I sve je stvarno. Fred i Džejms bi bili zadovoljni. Jadna Aljona. Umalo se nisam zaljubio u nju.